

Рис. 1. Організація обліку суб'єктами малого підприємства

Джерело: [4].

Отже, основним напрямом розвитку малого підприємства є організація бухгалтерського обліку, оскільки це впливає на створення чіткої системи бухгалтерського обліку, контролю і звітності, що є досить важливим для підприємств малого бізнесу. Відмінності в організації облікового процесу суб'єктів малого підприємництва залежать від особливостей функціонування їх діяльності з позиції площини нормативного поля та інформаційних вимог користувачів облікової інформації, а також завдань бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел: 1. Гриднєв М. А., Павлова А. І. Особливості та проблеми розвитку малого бізнесу: досвід регіонів України. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2015. № 2. С. 63-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpndps_2015_2_7. 2. Гоголь Т. А. Аналіз розвитку спрощеної форми бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва в Україні: від 60-тих років ХХ ст. до наших днів. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 7. С. 10-20. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/8635>. 3. Акименко О. Ю. Облік на підприємствах малого бізнесу : конспект лекцій для студентів спеціальності «Облік і звітність» всіх форм навчання / укладач: В. Г. Маргасова, О. Ю. Акименко. Чернігів: ЧНТУ, 2018. 121 с. 4. Шкарлет С. М., Маргасова В. Г., Акименко О. Ю., Сидоренко О. О. Організація обліку: практикум : навч. посіб. Чернігів : ЧНТУ, 2019. 486 с.

УДК 657.1:658

А. О. Чубикіна, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **К. В. Гнедіна**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ключові слова: управлінський облік, система управлінського обліку, управлінські рішення, Звіт про управління.

Розвиток економіки країни залежить від фінансової стабільності вітчизняних підприємств, адже останні виконують свій обов'язок перед державою, сплачуючи податки. Стосовно цілей керівників підприємств, то вони прагнуть збільшувати прибутки. Це можна зробити

шляхом скорочення витрат, упровадження нових технологій, дослідження попиту на ринках, удосконалення власної продукції та реклами тощо, тобто за допомогою прийняття відповідних рішень, а отже, через впровадження управлінського обліку на підприємстві.

Питання організації управлінського (внутрішньогосподарського) обліку, раціональне його ведення та досягнення результатів є актуальним для вітчизняних науковців та досліджується такими вченими, як М. В. Адаменко [1], А. В. Дмитренко [2], М. З. Матвійчук [3], Л. Л. Турова [4] та багатьма іншими.

До характерних рис управлінського обліку належить конфіденційність інформації про управлінські рішення, які приймаються. Така інформація розповсюджується виключно для внутрішніх користувачів. За допомогою збору й аналізу даних можна вирішувати конкретні управлінські завдання, планувати діяльність, визначати перспективи розвитку. Такі ключові завдання управлінського обліку, як планування, бюджетування та контроль дозволяють вітчизняним виробникам раціонально використовувати власні ресурси [1].

Управлінський облік на вітчизняних підприємствах не досить поширений серед суб'єктів малого підприємництва, частіше він ведеться на великих підприємствах. При його впровадженні та веденні мають місце певні обмеження. На практиці керівники зіткнулися з рядом проблем з його впровадженням. Виникла потреба в окремому спеціалісті для ведення внутрішньогосподарського обліку (фізично бухгалтер не може встигати виконувати відведену йому роботу, незважаючи на додатковий збір та обробку інформації); відсутність додаткових фінансових ресурсів (організацією та веденням обліку має займатися професіонал, якому виплачується грошова винагорода, також виникнення додаткових адміністративних витрат – організація робочого місця); відсутність методології ведення управлінського обліку та недостатній досвід заповнення Звіту про управління; відсутність чіткого документообігу та автоматизації; неможливість запозичення зарубіжного досвіду через конфіденційність та національні відмінності [4].

Напрями формування та вдосконалення системи управлінського обліку на підприємстві визначимо у рамках таких аспектів обліку, як методологічний, дослідно-аналітичний, документальний, організаційний та аспект автоматизації (табл.).

Для формування довіри зацікавлених сторін до результатів роботи підприємства та надання інформації широкому колу користувачів доцільним є складання Звіту про управління, рекомендації до складання якого визначено методичними рекомендаціями від 07.12.2018 № 982 [5]. Під час його складання підприємству слід звертати увагу на показники, які будуть характеризувати стан підприємства (рентабельність, вартість компанії, продуктивність праці, кількість клієнтів та інші) та його окремих підрозділів (товарооборот, обсяги продажу, рівень виконання плану тощо) [2].

Таблиця

Напрями формування та вдосконалення системи управлінського обліку на підприємстві

Аспект	Напрями формування та вдосконалення системи управлінського обліку
Методологічний	Визначення цілей та завдань; визначення методів калькуляції собівартості; визначення ключових показників для аналізу, спираючись на галузь діяльності підприємства; планування та бюджетування; розробка стратегії розвитку підприємства.
Дослідно-аналітичний	Вивчення споживачів, оцінка ресурсів та персоналу, виробничих структур.
Документальний	Розробка положення про ведення управлінського обліку, системи документообігу, форм внутрішньої звітності.
Організаційний	Побудова системи управлінського обліку з урахуванням особливостей підприємства (галузевої специфіки, розміру, обсягів діяльності); визначення спеціалістів для ведення управлінського обліку; створення управлінського відділу і наказу про його штат, визначення обов'язків та прав спеціалістів з ведення управлінського обліку.
Автоматизація	Вибір та впровадження спеціалізованого програмного забезпечення; технічне обслуговування.

Джерело: сформовано автором на основі джерела [2].

Формування системи управлінського обліку надає ряд переваг підприємству. Зокрема, система управлінського обліку враховує усі особливості діяльності підприємства певної га-

лузі, надає можливість планувати та контролювати ресурси, вирішувати ряд поточних внутрішніх завдань, визначати стратегічні напрями розвитку та конкретні дії для досягнення стратегічної мети тощо. Управлінський облік як інструмент розвитку бізнесу надає змогу приймати обґрунтовані рішення, вирішувати поставлені завдання стосовно окремої сфери діяльності, не переймаючись за розголошення інформації, адже управлінська інформація є конфіденційною. Незважаючи на фінансову кризу та економічну нестабільність, у суб'єктів господарювання є можливість детально вивчити особливості зовнішнього та внутрішнього середовищ, аналізувати результати діяльності за системою показників, планувати свою діяльність та приймати своєчасні поточні й стратегічні рішення завдяки сформованій системі управлінського обліку на підприємстві.

Список використаних джерел: 1. Адаменко М. В. Актуальність на напрями впровадження управлінського обліку для малих підприємств. *Ефективна економіка*. № 5. 2015. 2. Дмитренко А. В., Лебедик Г. В., Яценко В. В. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах. *Економіка і суспільство*. № 13. 2017. С. 1353-1358. 3. Матвійчук М. З. Теоретичні аспекти функціонування управлінського обліку на підприємстві. *Інноваційна економіка*. № 6. 2013. С. 299-305. 4. Турова Л. Л. Проблеми впровадження управлінського обліку в Україні. *Економічна наука*. № 5. 2018. С. 37-40. 5. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління. Затверджено наказом Мініфіну України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18#Text>.